



**KANCELARIA SEJMU**  
**Biuro Komisji Sejmowych**

# **BIULETYN**

**Z 38. POSIEDZENIA**  
**RADY OCHRONY PRACY (IX KAD.)**  
**W DNIU 10 WRZEŚNIA 2013 R.**



---

## Rada Ochrony Pracy (nr 38/IX kad.)

10 września 2013 r.

Rada Ochrony Pracy, obradująca pod przewodnictwem poseł **Izabeli Katarzyny Mrzygłockiej (PO)**, przewodniczącej Rady, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- przyjęcie stanowiska Rady Ochrony Pracy w sprawie zatrudniania i bezpieczeństwa pracy pracowników młodocianych i efektywności nauczania bezpiecznych i higienicznych zachowań uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych,
- sprawy bieżące.

**W drugiej części posiedzenia odbyła się uroczystość jubileuszu 60-lecia powstania służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz 20-lecia powołania Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP. Patronat nad uroczystością objęła Rada Ochrony Pracy.**

W posiedzeniu udział wzięli: **Radosław Mleczo** podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikiem, **Dariusza Suszyński** doradca wicepremiera Janusza Piechockińskiego, **Iwona Hickiewicz** główny inspektor pracy wraz ze współpracownikami, **Marek Posobkiewicz** p.o. głównego inspektora sanitarnego, **Przemysław Ligenza** wiceprezes Urzędu Dozoru Technicznego, **Danuta Koradecka** dyrektor Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego wraz ze współpracownikami, **Marta Bil-Witkowska** naczelnik Wydziału Prewencji w Departamencie Prewencji i Rehabilitacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, **Jan Guz** przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych wraz ze współpracownikami, **Marzena Flis** przedstawicielka Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, **Dariusz Trzcionka** członek prezydium Forum Związków Zawodowych, **Zbigniew Janowski** przewodniczący Związku Zawodowego „Budowlani”, **Zbigniew Żurek** wiceprezes Business Center Club, **Marek Nościusz** prezes Zarządu Głównego Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ewa Mierosławska** - z sekretariatu Rady w Biurze Prawnym i Spraw Pracowniczych.

### **Przewodnicząca Rady Ochrony Pracy Izabela Katarzyna Mrzygłocka:**

Otwieram posiedzenie Rady Ochrony Pracy. Witam państwa serdecznie.

Porządek posiedzenia przewiduje: pkt 1 – Przyjęcie stanowiska Rady Ochrony Pracy w sprawie zatrudniania i bezpieczeństwa pracy pracowników młodocianych i higienicznych zachowań uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, pkt 2 – Sprawy bieżące.

Druga część posiedzenia odbędzie się w Sali Kolumnowej. W godz. 11:00–14:00 odbędzie się uroczystość jubileuszowa z okazji 60-lecia powstania służby BHP i 20-lecia powołania Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP.

Czy jest sprzeciw wobec proponowanego porządku dziennego? Nie widzę zgłoszeń.

Stwierdzam, że Rada przyjęła porządek dzienny posiedzenia.

Przechodzimy do rozpatrzenia pkt 1 – Przyjęcie stanowiska Rady Ochrony Pracy w sprawie zatrudniania i bezpieczeństwa pracy pracowników młodocianych i higienicznych zachowań uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Proszę przewodniczącego Zespołu ds. Nauki, Edukacji i Promocji oraz Współpracy z Partnerami Społecznymi, pana dr Paszkiewicza, o przedstawienie projektu stanowiska.

**Członek Rady Ochrony Pracy Andrzej Paszkiewicz:**

30 sierpnia br. członkowie Rady otrzymali wstępny projekt stanowiska z prośbą o nadesłanie uwag i propozycji zmian. Propozycje zmian przedłożyła pani prof. Koradecka. Pozostali członkowie Rady nie wnieśli uwag. 4 września odbyło się posiedzenie Zespołu ds. Nauki, Edukacji i Promocji oraz Współpracy z Partnerami Społecznymi, na którym przyjęto projekt stanowiska. Zostałem upoważniony do zgłoszenia wniosku o przyjęcie przez Radę stanowiska w brzmieniu zawartym w projekcie.

Projekt stanowiska składa się z siedmiu części. W pierwszej – wymienione są materiały, które rozpatrzyliśmy, czyli materiał Państwowej Inspekcji Pracy dotyczący zatrudniania i bezpieczeństwa pracy pracowników młodocianych oraz materiał Ministerstwa Edukacji Narodowej na temat efektywności nauczania bezpiecznych i higienicznych zachowań uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Dalej – piszemy, iż na podstawie rozpatrywanych materiałów i przeprowadzonej dyskusji Rada stwierdza, że poziom i zakres dotychczasowego nauczania w szkołach oraz szkolenia młodocianych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy są nadal niewystarczające. Wyjaśniamy, iż powyższe stwierdzenie wynika z faktów podanych w materiale Państwowej Inspekcji Pracy. Uznajemy, że materiał przedstawiony przez Ministerstwo Edukacji Narodowej był niewystarczający. Uzasadniamy to szerzej na str. 2 projektu. Podkreślamy, iż w tym materiale podano przyczyny wypadków w sposób ogólny, bez głębszej analizy. Zwracamy uwagę, że nie można zgodzić się ze stwierdzeniem MEN, że w roku szkolnym 2011/2012 liczba wypadków zmalała o 40% w stosunku do lat 2005-2008. Trzeba bowiem uwzględnić fakt, że liczba uczniów zmniejszyła się z 6,5 mln w 2005 r. do 5,4 mln w 2011 r. Zatem liczba wypadków wzrosła, a nie zmniejszyła się. Ponadto niepokojąca jest liczba wypadków śmiertelnych. W roku szkolnym 2011/2012 doszło do 51 wypadków śmiertelnych.

Chciałbym teraz przedstawić wnioski.

1. Kontynuowanie przez MEN stałego monitorowania sposobów nauczania bezpieczeństwa i higieny pracy na wszystkich poziomach nauczania i we wszystkich typach szkół z jednoczesnym wprowadzeniem zasady motywowania i wspierania kierowników szkół w celu powiązania teorii z praktycznym wykorzystaniem zdobytej wiedzy.

2. Przywrócenie w podstawie programowej dla szkół ponadpodstawowych wyodrębnionych zagadnień dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

3. Przekazywanie przez MEN do wszystkich szkół informacji o zaistniałych wypadkach i ich przyczynach, co powinno wyczulić kierownictwo szkół na wyeliminowanie tych przyczyn na ich terenie. Zwracam uwagę, że materiale MEN nie podano przyczyn wypadków.

4. Wprowadzenie na stronie internetowej MEN dotyczącej programu „Bezpieczna szkoła” linków Państwowej Inspekcji Pracy i Centralnego Instytutu Ochrony Pracy - Państwowego Instytutu Badawczego w zakresie szeroko rozumianego bezpieczeństwa i higieny pracy.

5. Wprowadzenie systemu monitorowania wypadków wśród dzieci w gospodarstwach rolnych.

6. Nadesłanie przez MEN na początku IV kwartału 2013 r. do Rady Ochrony Pracy uzupełnienia raportu o:

- a) przyczyny wypadków śmiertelnych wśród uczniów,
- b) statystyki wypadków w podziale na regiony, rodzaje szkół i przyczyny wypadków,
- c) wyjaśnienie przyczyn znacznego spadku liczby wypadków w roku szkolnym 2008/2009 w stosunku do lat poprzednich oraz różnicy pomiędzy dwiema wielkościami - 76.682 łącznie lub 76.675 według rodzaju wypadków,
- d) wskaźnik częstości wypadków na 1000 uczniów w poszczególnych latach,
- e) informację o konkretnych działaniach, jakie podejmuje ministerstwo celem rozpowszechniania wśród szkół wiedzy o przyczynach wypadków ciężkich i śmiertelnych,
- f) sprawozdanie z wyników egzaminów potwierdzających kwalifikacje uczniów szkół zawodowych w zakresie sprawdzającym opanowanie przez zdających wiedzy i umiejętności bezpiecznego wykonywania zadań specyficznych z potwierdzoną kwalifikacją.

Na zakończenie stwierdzamy, iż realizacja wymienionych wniosków przyczyni się do zwiększenia kultury bezpieczeństwa, tak w szkolnictwie, jak również wśród młodocia-

nych przygotowywanych w szkołach do rozpoczynania swojej pierwszej pracy w sposób bezpieczny.

Do projektu załączony jest rozdzielnik, w którym wymienione są instytucje, do których należy przesłać stanowisko do realizacji oraz do wiadomości.

Zespół – o czym wspominałem na wstępie – upoważnił mnie do zgłoszenia wniosku o przyjęcie stanowiska w sprawie zatrudniania i bezpieczeństwa pracy pracowników młodocianych oraz efektywności nauczania bezpiecznych i higienicznych zachowań uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych w brzmieniu proponowanym w projekcie.

**Przewodnicząca Rady Ochrony Pracy Izabela Katarzyna Mrzygłocka:**

Dziękuję za przedstawienie projektu stanowiska. Czy ktoś z państwa ma uwagi? Pan senator Rulewski, proszę.

**Członek Rady Ochrony Pracy Jan Rulewski:**

Proponuję w pkt 5 dopisać adresata wniosku. Proponuję, aby pkt 5 otrzymał następujące brzmienie: „Wprowadzenie systemu monitorowania wypadków wśród dzieci w gospodarstwach rolnych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Kasę Społecznego Ubezpieczenia Rolniczego i Państwową Inspekcję Pracy”.

**Członek Rady Ochrony Pracy Andrzej Paszkiewicz:**

Chciałbym wyjaśnić, że w rozdzielniku wymienione są instytucje, do których wysyłamy wnioski do realizacji. W przypadku wniosku 5 są to Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Główny Urząd Statystyczny oraz Państwowa Inspekcja Pracy.

**Członek Rady Ochrony Pracy Jan Rulewski:**

Wycofuję propozycję.

**Przewodnicząca Rady Ochrony Pracy Izabela Katarzyna Mrzygłocka:**

Czy ktoś z państwa chciałby zgłosić propozycję zmiany? Pan Michał Chałoński, proszę.

**Członek Rady Ochrony Pracy Michał Chałoński:**

Wniosek 5 – „Wprowadzenie systemu monitorowania wypadków wśród dzieci w gospodarstwach rolnych” – jest – o czym wspominałem na posiedzeniu Zespołu – bardzo ogólnie sformułowany. W zasadzie chodzi nam nie o wszystkie wypadki, lecz te związane z produkcją rolną. Zwracam uwagę, że w projekcie stanowiska w sprawie stanu bezpieczeństwa pracy w gospodarstwach rolnych w 2012 r. również w pkt 5 jest następujący zapis: „uwzględnienie w statystykach wypadków dzieci, które bardzo często pomagając rodzicom przy pracach rolniczych ulegają wypadkom”. Może należałoby przyjąć cytowany zapis?

**Przewodnicząca Rady Ochrony Pracy Izabela Katarzyna Mrzygłocka:**

Zatrudnianie dzieci jest niezgodne z konwencją. Nie możemy pisać, że dzieci są w jakikolwiek sposób zatrudniane. Dlatego Zespół postanowił, że lepsze będzie ogólne sformułowanie.

**Członek Rady Ochrony Pracy Michał Chałoński:**

Ale tu nie chodzi o niewolniczą pracę dzieci, tak jak w Chinach, lecz o pomoc rodzicom. Zatem wydaje mi się, że cytowane przeze mnie brzmienie pkt 5 z projektu stanowiska w sprawie stanu bezpieczeństwa pracy w gospodarstwach rolnych byłoby właściwe.

**Przewodnicząca Rady Ochrony Pracy Izabela Katarzyna Mrzygłocka:**

Wydaje mi się, że można byłoby przyjąć ten zapis. Stanowiska byłyby spójne. Czy są uwagi do propozycji pana Michała Chałońskiego? Pan poseł Krzysztof Gadowski, proszę.

**Członek Rady Ochrony Pracy Krzysztof Gadowski:**

Nie proponowałbym zmiany zapisu. Byłby to swoisty plagiat. W obu stanowiskach podkreślamy ważność problemu, który należy zidentyfikować. Uważam, że zapis w obu stanowiskach nie powinien mieć analogicznego brzmienia.

**Członek Rady Ochrony Pracy Michał Chałoński:**

Nie twierdzą, że zapis w obu stanowiskach musi być tożsamy. Jeżeli w pkt 5 jest mowa o wypadkach wśród dzieci w gospodarstwach rolnych, to dlaczego, np. w odniesieniu do miast nie proponuje się wprowadzenia systemu monitorowania tych wypadków?

**Zastępca przewodniczącej Rady Ochrony Pracy Danuta Koradecka:**

Myślę, że uszczegółowienie proponowane przez pana Michała Chałońskiego można przyjąć. Konwencja zakazuje zatrudniania dzieci. Chodzi o wypadki dzieci, które pomagają rodzicom w gospodarstwach rolnych.

**Członek Rady Ochrony Pracy Zbigniew Janowski:**

Proponuję, żeby analogiczny zapis był w obu stanowiskach.

**Zastępca przewodniczącej Rady Ochrony Pracy Danuta Koradecka:**

Projekt stanowiska w sprawie stanu bezpieczeństwa pracy w gospodarstwach rolnych w 2012 r. nie jest przedmiotem dyskusji na dzisiejszym posiedzeniu. Został rozdany członkom Rady. Będzie omawiany na jutrzejszym posiedzeniu Zespołu.

**Członek Rady Ochrony Pracy Zbigniew Janowski:**

Zapis pkt 5 z projektu stanowiska w sprawie bezpieczeństwa pracy w gospodarstwach rolnych jest znacznie lepszy od proponowanego w rozpatrywanym projekcie.

Wnoszę o nadanie pkt 5 rozpatrywanego projektu następującego brzmienia: „uwzględnienie w statystykach wypadków dzieci, które bardzo często, pomagając rodzicom przy pracach rolniczych ulegają wypadkom”.

**Członek Rady Ochrony Pracy Krzysztof Gadowski:**

Chciałbym zwrócić uwagę, że zapis pkt 5 rozpatrywanego projektu ma szerszy zakres. W projekcie stanowiska w sprawie stanu bezpieczeństwa pracy w gospodarstwach rolnych jest precyzyjnie określone, iż chodzi o dzieci, które pomagają rodzicom przy pracach w gospodarstwie rolnym. Natomiast pkt 5 omawianego stanowiska obejmuje dzieci, które są pełnoletnie i mają prawo pracować oraz dzieci, które nie mogą pracować, ale zdarza się, że pomagają rodzicom w pracach rolnych.

Powtarzam, rozpatrywany dziś projekt stanowiska ma szerszy zakres. Zatem pkt 5 powinien zachować proponowane brzmienie.

**Członek Rady Ochrony Pracy Jerzy Langer:**

Na posiedzeniu Zespołu zwracałem uwagę, że chodzi nie o wypadki np. podczas zabawy, lecz o te, które mają związek z pomocą rodzicom w pracach rolnych.

**Zastępca przewodniczącej Rady Ochrony Pracy Danuta Koradecka:**

Drugi projekt stanowiska dotyczy rolnictwa. Zapis o monitorowaniu wypadków dzieci pomagających rodzicom w gospodarstwach rolnych wydaje mi się jak najbardziej uzasadniony w tym stanowisku.

Natomiast rozpatrywany projekt dotyczy pracy młodocianych oraz efektywności nauczania bezpiecznych i higienicznych zachowań uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, czyli obejmuje osoby mieszkające zarówno w mieście, jak i na wsi. Ponadto zwracam uwagę, że wypadki w szkole nie są do końca monitorowane. Nie mamy gwarancji, że to jest pełna statystyka. Dlatego proponuję skreślenie w pkt 5 wyrazów: „w gospodarstwach rolnych”. Pkt 5 otrzymałby następujące brzmienie: „Wprowadzenie systemu monitorowania wypadków wśród dzieci”. Proponowane brzmienie jest szerokie, obejmuje wypadki dzieci w miastach i na wsiach, w szkołach, w ruchu drogowym, podczas zabaw itp. Ponadto jest adekwatne do tytułu stanowiska.

**Przewodnicząca Rady Ochrony Pracy Izabela Katarzyna Mrzygłocka:**

Została zgłoszona propozycja skreślenia w pkt 5 wyrazów: „w gospodarstwach rolnych”.

**Członek Rady Ochrony Pracy Zbigniew Janowski:**

Wycofuję swój wniosek. Pani prof. Koradecka przekonała mnie.

**Członek Rady Ochrony Pracy Andrzej Paszkiewicz:**

Na posiedzeniu Zespołu ds. Nauki, Edukacji i Promocji oraz Współpracy z Partnerami Społecznymi przeprowadziliśmy obszerną dyskusję. Zespół upoważnił mnie do zgłoszenia wniosku o przyjęcie przez Radę stanowiska w proponowanym brzmieniu. Pewne zamieszczenie wynikało z otrzymania projektu stanowiska, który będzie omawiany w dniu jutrzejszym. Uważam, że można w pkt 5 skreślić wyrazy: „w gospodarstwach rolnych”.

**Przewodnicząca Rady Ochrony Pracy Izabela Katarzyna Mrzygłocka:**

Taki wniosek został zgłoszony. Przypominam, że zespół opracowuje projekt stanowiska. Natomiast Rada, rozpatrując projekt może wprowadzić poprawki.

**Członek Rady Ochrony Pracy Jan Rulewski:**

Zwracam uwagę, że tytuł stanowiska nie mówi o bezpieczeństwie dzieci. Odnosi się do kodeksowej normy ochrony pracy młodocianych. Propozycja pani prof. Koradeckiej jest znacznie szersza. Dlatego należałoby nieco zmienić tytuł stanowiska. Bo tu mówi się o młodocianych...

**Przewodnicząca Rady Ochrony Pracy Izabela Katarzyna Mrzygłocka:**

Proszę przeczytać tytuł projektu stanowiska. Jest w nim też mowa o efektywności nauczania bezpiecznych i higienicznych zachowań uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Został zgłoszony wniosek o skreślenie w pkt 5 wyrazów: „w gospodarstwach rolnych”. Przechodzimy do głosowania. Kto jest za przyjęciem tego wniosku? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu?

Stwierdzam, że Rada przyjęła wniosek przy 14 głosach za, braku przeciwnych i 7 wstrzymujących się.

Przystępujemy do głosowania nad całością projektu stanowiska. Kto jest za przyjęciem stanowiska w brzmieniu proponowanym w projekcie wraz z przyjętą poprawką? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu?

Stwierdzam, że Rada przyjęła stanowisko w sprawie zatrudniania i bezpieczeństwa pracy pracowników młodocianych i efektywności nauczania bezpiecznych i higienicznych zachowań uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, przy 20 głosach za, braku przeciwnych i 1 wstrzymującym się.

Przechodzimy do spraw bieżących.

Następne posiedzenie Rady odbędzie się 30 września i 1 października. Będzie to posiedzenie wyjazdowe w KGHM Polska Miedź w Lubinie. Członkowie Rady otrzymali wstępny harmonogram. Tematem posiedzenia będą przykłady prewencji wypadkowej prowadzonej przez Wyższy Urząd Górniczy w ramach współpracy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Jeszcze jeden komunikat – jutro, 11 września, w siedzibie Rady odbędzie się posiedzenie Zespołu ds. Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Środowisku Pracy. Początek godz. 10:00.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w sprawach bieżących?

**Członek Rady Ochrony Pracy Bożena Borys-Szopa:**

Czy zostały ustalone terminy październikowego, listopadowego i grudniowego posiedzeń Rady?

**Przewodnicząca Rady Ochrony Pracy Izabela Katarzyna Mrzygłocka:**

22 października. W najbliższym czasie podamy pozostałe terminy.

**Zastępca przewodniczącej Rady Ochrony Pracy Danuta Koradecka:**

Prosiłabym państwa o sformułowanie uwag dotyczących projektu stanowiska w sprawie stanu bezpieczeństwa pracy w gospodarstwach rolnych w 2012 r. Będzie on rozpatrywany na jutrzejszym posiedzeniu Zespołu.

Następne posiedzenie Zespołu odbędzie się 17 września o godz. 13:00. Będziemy debatować nad projektem stanowiska w sprawie czynników biologicznych.

**Przewodnicząca Rady Ochrony Pracy Izabela Katarzyna Mrzygłocka:**

Kończymy tę część posiedzenia. Zapraszam na godz. 11:00 do Sali Kolumnowej na uroczystość z okazji 60-lecia powstania służby BHP i 20-lecia powołania Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP.

[Po przerwie]

**Wiceprezes Zarządu Głównego Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy Piotr Pietras:**

Mam zaszczyt poprowadzić dzisiejszą uroczystość. Jest mi niezmiernie miło powitać państwa na uroczystościach związanych z obchodami 60. rocznicy powołania służby BHP oraz 20-lecia powstania Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy, odbywających się dzisiaj w Sali Kolumnowej gmachu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej pod patronatem Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP.

Jest mi niezmiernie miło powitać członków Rady Ochrony Pracy na czele z panią poseł Izabelą Katarzyną Mrzygłocką - przewodniczącą Rady Ochrony Pracy. Serdecznie witam pana Dariusza Suszyńskiego reprezentującego wicepremiera, ministra gospodarki pana Janusza Piechocińskiego, pana Radosława Mleczo - podsekretarza stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, panią minister Iwonę Hickiewicz - głównego inspektora pracy, panią Ewę Doślę - dyrektor Gabinetu Głównego Inspektora Pracy, pana ministra Marka Posobkiewicza - p.o. głównego inspektora sanitarnego, panią Agnieszkę Wołoszyn - zastępcę dyrektora Departamentu Prawa Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, panią prof. Danutę Koradecką - dyrektor Centralnego Instytutu Ochrony Pracy - Państwowego Instytutu Badawczego, pana Przemysława Ligenę - wiceprezesa Urzędu Dozoru Technicznego, panią Martę Bil-Witkowską - naczelnik Wydziału Prewencji w Departamencie Prewencji i Rehabilitacji, reprezentującą prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, pana Zbigniewa Janowskiego - przewodniczącego Związku Zawodowego „Budowlani”, panią Marzenę Flis - reprezentującą Komisję Krajową NSZZ „Solidarność”, pana Jana Guza - przewodniczącego Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, panią Renatę Górna - radcę OPZZ ds. ochrony zdrowia, ochrony pracy i osób niepełnosprawnych, pana Zbigniewa Żurka - wiceprezesa Business Center Club, pana Waława Gudalewicz - założyciela i pierwszego prezesa Zarządu Głównego Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP, panią Jadwigę Polaczek - wieloletnią prezes Zarządu Głównego Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP. Witam prezesów stowarzyszeń pracowników BHP, prezesów oddziałów Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP. Witam serdecznie wszystkich gości.

Bardzo proszę państwa o powstanie. Sztandar Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy - wprowadzić!

Dziękuję. Odcytam teraz list Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do uczestników i organizatorów uroczystych obchodów 60-lecia służby BHP w Polsce:

„Szanowny panie prezesie, szanowni państwo, służba BHP - to troska o jakość życia Polaków, to dbałość o bezpieczeństwo i mądre, nowoczesne rozwiązania, stosowane w imię poszanowania dla ludzkiej pracy. To działania na rzecz pracowników i pracodawców, podkreślające ludzki wymiar tej relacji.

Z okazji jubileuszu 60-lecia służby BHP oraz 20-lecia Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP składam państwu serdeczne gratulacje. Dziękuję za zaangażowanie, z jakim wypełniają państwo swoją istotną misję.

Ochrona bezpieczeństwa pracy - to dziedzina, w której mamy bogate dokonania, sięgające II Rzeczypospolitej. Warto tu przywołać rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 1927 r. i 1928 r. czy prekursorski Zjazd Inżynierów Bezpieczeństwa Pracy z 1933 r., w którym uczestniczyło wielu wybitnych fachowców. Z tamtego dorobku czerpiemy do dzisiaj, zarówno w sferze przepisów, jak i w kształtowaniu polskiego modelu bezpieczeństwa pracy.

W latach PRL dominowało podejście kontrolne, opresyjne. Podejście, które klóci się z wywalczoną przez Polaków wolnością gospodarczą i pojmowaniem Polski jako wspólnoty. O godność ludzi pracy walczyła „Solidarność” i do niej nawoływał papież Jan Paweł II.



Przygotowując się do jubileuszu 25 rocznicy odzyskania wolności pamiętamy, że upomnieli się o nią właśnie ludzie pracy i wokół relacji pracy jednocząc polskie społeczeństwo.

Z uznaniem odnotowuję, że dzisiaj staramy się postrzegać wyzwania z dziedziny bhp jako przestrzeń połączonych interesów pracujących oraz tych, którzy pragną zapewnić godne warunki dla rozwoju zawodowego osób przez nich zatrudnionych. Model opresyjny zastępuje troska o pracownika. Dziś dla polskich rodzin, dla ich dobrego życia najważniejsza jest praca. Konieczność jej zachowania nie może prowadzić do zapomnienia o elementarnych zasadach bezpieczeństwa, zdrowia i życia.

Dziękuję za to, że tworząc dobre, mądre przepisy stawiają państwo rozsądne granice, które chronią efektywność pracy. Pozytywne kształtowanie środowiska, w którym pracujemy ma ogromne znaczenie dla funkcjonowania gospodarki. Gospodarki, w której pracodawcy spełniają bardzo ważną rolę i którym musimy pomagać. Od tego zależy nasza konkurencyjność. Ma to wpływ na to, jaką Polskę przekażemy przyszłym pokoleniom.

Państwa służba ma istotne znaczenie dla dobrobytu całego społeczeństwa. Gratuluję odznaczonym dziś za zasługi. Życzę dalszej satysfakcji z pracy, kolejnych sukcesów oraz wszelkiej pomyślności”.

Proszę pana Dariusza Suszyńskiego o odczytanie listu wicepremiera, ministra gospodarki pana Janusza Piechocińskiego.

#### **Doradca wicepremiera Janusza Piechocińskiego Dariusz Suszyński:**

„Szanowny panie prezesie, dziękuję za zaproszenie na uroczystą galę z okazji jubileuszu 20-lecia Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP oraz 60 rocznicy powołania służby BHP. Niestety, ze względu na wcześniej podjęte zobowiązania nie mogę wziąć osobiście udziału w tak wyjątkowej uroczystości.

Na ręce pana prezesa przekazuję słowa uznania i szacunku dla wszystkich pracowników działających na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy w Polsce. Hasło, jakie przyświeca uroczystości, czyli „Służba BHP w kreowaniu kultury bezpieczeństwa pracy”, doskonale odzwierciedla codzienne zaangażowanie pracowników służby BHP w zapewnienie bezpiecznych, a zarazem komfortowych warunków na każdym stanowisku pracy. Jest to niezmierny udział państwa w rozwoju kraju przy zapewnieniu możliwie jak najlepszych warunków bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i życia pracujących na różnych stanowiskach.

Serdecznie pozdrawiam wszystkich uczestników uroczystości jubileuszowych, życząc wszelkiej pomyślności oraz sukcesów, zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym. Z wyrazami szacunku Janusz Piechociński”.

#### **Wiceprezes Zarządu Głównego Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy Piotr Pietras:**

Dziękuję za odczytanie listu od pana wicepremiera. Oddam teraz głos naszym gościom. Jako pierwszy głos zabierze pan minister Radosław Mleczo – podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej. Następnie poproszę o zabranie głosu panią poseł Izabelę Katarzynę Mrzygłocką – przewodniczącą Rady Ochrony Pracy. Kolejnymi mówcami będą: pani Iwona Hickiewicz – główny inspektor pracy, pani prof. Danuta Koradecka - dyrektor Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego, pan Marek Noćciusz – prezes Zarządu Głównego Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników BHP, pan Jan Guz – przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, pan Zbigniew Janowski – przewodniczący Związku Zawodowego „Budowlani”, pani Marzena Flis – reprezentująca Komisję Krajową NSZZ „Solidarność”, pan Zbigniew Żurek – wiceprezes Business Center Club, pan Marek Posobkiewicz – p.o. głównego inspektora sanitarnego, pan Przemysław Ligeża – wiceprezes Urzędu Dozoru Technicznego, pan Wiktor Marek Zawieska – zastępca dyrektora CIOP-PIB i pan Dariusz Trzcionka – członek prezydium Forum Związków Zawodowych.

#### **Podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Radosław Mleczo:**

Za datę utworzenia służby BHP przyjmuje się 1 sierpnia 1953 r. Ale – jak w liście adresowanym do państwa wspominał pan prezydent – ta historia sięga lat dwudziestych ubiegłego wieku, kiedy to w ówczesnym województwie śląskim w badaniu przyczyn wypad-

ków przy pracy zaczął uczestniczyć przedstawiciel wyznaczony przez radę pracowników. Postanowiono również, że w większych zakładach pracy oraz w zakładach pracy o znacznym stopniu zagrożenia bezpieczeństwa życia i zdrowia pracowników należy utworzyć jedno- lub wieloosobowe stanowiska starszych inżynierów, inżynierów lub techników bezpieczeństwa i higieny pracy.

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy ma już swoją 20-letnią historię. Historię, która wpisuje się również w tę tradycję, o której pisał pan prezydent i o której dzisiaj przypominamy. Zgodnie z uchwałą I Kongresu BHP, który odbył się w Warszawie w 2010 r., 10 września będziemy obchodzić Dzień Pracownika Służby BHP.

Byłoby może nietaktem mówić w tym gronie, jak złożoną dziedziną i dyscypliną jest troska o bezpieczne warunki pracy. Państwo mają najlepsze doświadczenia w tym względzie. Tej wiedzy możemy uczyć się od państwa, ale wszyscy zdajemy sobie sprawę ze złożoności tej problematyki, poczynając od prawa pracy, medycyny pracy, ergonomii, ekonomiki pracy, wszystkich zjawisk, które dotyczą psychologii oraz tego, o czym już mówiono, a mianowicie współpracy między partnerami społecznymi i współpracy między pracodawcami i pracownikami.

Mimo zaobserwowanych w ostatnim czasie tendencji spadkowych w zakresie wypadków przy pracy w naszym kraju, poziom wypadkowości jest nadal niesatysfakcjonujący. Musimy podejmować konieczne działania na rzecz zmniejszenia liczby wypadków przy pracy. Wskazują na to również wyniki kontroli prowadzonych przez Państwową Inspekcję Pracy. Działalność gospodarcza podlega ciągłym i dynamicznym zmianom. Jest niezmiernie ważne, aby za nimi podążała również nasza wiedza i doświadczenie w zakresie warunków wykonywania pracy.

Poprawa warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy zależy także od systematycznej realizacji obowiązków wynikających z przepisów wdrażających prawo Unii Europejskiej. Na forum UE prowadzone są obecnie prace nad nową strategią na lata 2013 – 2020. Jej celem jest poprawa warunków pracy, a ogólnym hasłem – „Prewencja lepsza od rehabilitacji, rehabilitacja lepsza od przedwczesnego opuszczenia rynku pracy”. Ale oczywiście od państwa będzie zależało, w jakim stopniu ta czy inne strategie znajdą odzwierciedlenie w praktyce i przełożą się na poprawę warunków pracy.

Dzisiejszy dzień jest szczególny i uroczysty. Dlatego nie chciałbym ograniczać swojego wystąpienia do bardzo oficjalnego tonu. Chciałbym w imieniu ministra pracy i polityki społecznej podziękować państwu za wszystko, co państwo czynią dla pracowników i bezpiecznych miejsc pracy oraz życzyć zarówno w pracy – bezpiecznej i racjonalnie zorganizowanej – jak i w życiu osobistym wszystkiego dobrego.

### **Przewodnicząca Rady Ochrony Pracy Izabela Katarzyna Mrzygłocka:**

Serdecznie witam wszystkich państwa w Sali Kolumnowej gmachu Sejmu. W zasadzie nie wypada tutaj mówić, że jesteście wyjątkowo ważnym elementem systemu ochrony pracy, bo wszyscy jesteśmy o tym przekonani.

Ale jako przewodnicząca Rady Ochrony Pracy, w imieniu Rady Ochrony Pracy chciałabym państwa do czegoś namówić. Chciałabym, żebyśmy wszyscy – tutaj zgromadzeni i nie tylko – zaczęli lansować nową modę - modę na bezpieczną pracę. Jestem głęboko przekonana, że państwo będą ją propagować. Nie ma nic ważniejszego niż życie i zdrowie człowieka. Oczywiście, ważne są surowce czy minerały, ważna jest technologia, ale musimy pamiętać, że życie i zdrowie człowieka jest najważniejsze. Chciałabym bardzo serdecznie podziękować państwu za to, iż o tym pamiętacie.

Za chwilę oddam głos uczestnikom dzisiejszej uroczystości. Państwo będą dzielić się swoimi doświadczeniami, przemyśleniami. Z dzisiejszego spotkania z pewnością wszyscy wyjdziemy wzbogaceni. Chciałabym wszystkim uczestnikom tej uroczystości życzyć owocnych obrad oraz wszystkiego najlepszego w życiu osobistym.

### **Główny inspektor pracy Iwona Hickiewicz:**

Dziękuję uprzejmie za zaproszenie do udziału w uroczystym spotkaniu z okazji jubileuszu 20-lecia Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz 60 rocznicy powołania służby BHP. W imieniu własnym, kierow-

nictwa i pracowników Państwowej Inspekcji Pracy składam na ręce pana prezesa całej społeczności pracowników służby bezpieczeństwa i higieny pracy gratulacje z okazji tak pięknego jubileuszu oraz najserdeczniejsze życzenia pomyślności i wielu sukcesów w kolejnych latach działalności zawodowej.

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby BHP jest wysoko cenionym partnerem Państwowej Inspekcji Pracy w podejmowanych działaniach na rzecz poprawy standardów bezpieczeństwa pracy. Współpracujemy na wielu płaszczyznach, przede wszystkim w zakresie prewencji wypadkowej. Służby bhp dostarczają inspektorom pracy informacji na temat stanu bezpieczeństwa pracy, wypadkowości, zachorowalności na choroby zawodowe, występujących zagrożeń, oceny ryzyka zawodowego czy wyników kontroli stanu przestrzegania przepisów i zasad bhp, przeprowadzanych we własnym zakresie. Z kolei inspektorzy Państwowej Inspekcji Pracy pełnią rolę doradcą. Udzielają specjalistycznych porad, konsultacji, prowadzą szkolenia m.in. podczas seminariów i konferencji organizowanych przez stowarzyszenia pracowników służby bhp.

Ważnym obszarem naszego współdziałania jest opracowywanie procedur i instrukcji we wdrażanych w zakładach systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, co przekłada się na zdecydowaną poprawę stanu przestrzegania przepisów bhp. W tych zakładach, w których służba bhp dobrze wykonuje swoje obowiązki inspektorzy pracy o wiele rzadziej stwierdzają nieprawidłowości.

Na podkreślenie zasługuje niekwestionowany wkład pracowników służby bhp w zapewnienie wysokich standardów bezpieczeństwa pracy, reprezentowanych przez finalistów corocznego konkursu Państwowej Inspekcji Pracy pn. „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej”.

Dziękując za dotychczasową współpracę, wyrażam jednocześnie nadzieję na umacnianie oraz dalszy rozwój naszego partnerstwa poprzez realizację wspólnych inicjatyw na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa pracy zatrudnionych. Jeszcze raz gratuluję wspaniałego jubileuszu. Życzę wszystkim państwu wiele satysfakcji z wypełniania codziennych obowiązków w pracy zawodowej.

**Dyrektor Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego, zastępca przewodniczącej Rady Ochrony Pracy, prof. Danuta Koradecka:**

Z okazji jubileuszu 60-lecia powołania służby BHP składam jej pracownikom serdeczne gratulacje. Chciałabym jednocześnie podbić stawkę tego jubileuszu, dlatego że historia służby BHP liczy co najmniej 80 lat. Pan prezydent w liście do uczestników dzisiejszej uroczystości, a także pan minister Mleczko w swoim wystąpieniu wskazywali, że historia służby BHP sięga II Rzeczypospolitej.

Chciałabym przytoczyć cytaty z opracowania pt. „Przez bezpieczeństwo pracy do zwalczania marnotrawstwa”, wydanego w 1936 r. Przekonamy się, że one nie straciły na aktualności. Cytuję z zachowaniem oryginalnego brzmienia i składni: „Głównym naszym bogactwem narodowym nie jest ziemia, las, węgiel i nafta, ale człowiek i jego praca, która przysparza bogactw, jeżeli jest naprawdę dobrze zorganizowana, gdyż dopiero wtedy wyzwala siły twórcze człowieka – a nie niszczy jego zdrowia – i podnosi kulturę.

W jednej z hut żelaznych, w której pracuje ok. 3500 robotników, przed wprowadzeniem służby bezpieczeństwa mającej na celu systematyczną walkę z wypadkami przy pracy, zdarzało się rocznie 600 do 800 wypadków wywołujących niezdolność do pracy. Po kilku latach prowadzenia akcji zapobiegawczej liczba ta spadła do 200–250, a więc do jednej trzeciej. W rafinerii nafty zatrudniającej ok. 250 robotników zmniejszono w ciągu kilku lat liczbę wypadków ze 106 do 30, czyli trzykrotnie.

Jeżeli oszacować (a wówczas to uczyniono) ostrożnie przeciętny koszt wypadku na 200 zł (mowa o walucie przedwojennej), to oszczędzimy w ciągu jednego roku 80.000 do 100.000 zł”. Po przeliczeniu na obecną wartość ta kwota wynosi 560.000 do 700.000 zł. Ta liczba jest zbieżna z wysokością kosztów, które obecnie próbujemy żmudnie oszacować w skali kraju.

Jaki w związku z powyższym zgłoszono postulat? „Zakład Ubezpieczeń Społecznych powinien wyciągać wnioski i w myśl przepisów ustawy obniżać składkę na ubezpieczenie od wypadków tym wszystkim przedsiębiorstwom, które prowadzą walkę z wypadkowo-

ścią”. Ten postulat został zrealizowany w naszym kraju w 2003 r. przez wprowadzenie zróżnicowanej składki ubezpieczeniowej. Pracodawca, który zmniejszył liczbę osób pracujących w narażeniu może płacić składkę obniżoną nawet do 50%. Dla firmy jest to znacząca pozycja. Ponadto, w 2012 r. Rada Ochrony Pracy, po debacie na temat wydłużonego wieku emerytalnego, zgłosiła wniosek o ustawowe określenie wysokości odpisu z funduszu wypadkowego na prewencję wypadkową do 1% w 2017 r. Ten wniosek został zrealizowany.

Wspomniane wyżej dwa rozwiązania prawne pozwalają państwu na wskazanie pracodawcom efektów ekonomicznych. Prewencja wypadkowa po prostu opłaca się. Motywacja ekonomiczna powinna być stymulatorem dla służby BHP w zachęcaniu pracodawców do podejmowania działań prewencyjnych i zapobiegawczych, które pozwolą ochronić życie i zdrowie pracowników, ale także poczynić oszczędności w budżecie firmy.

Nie może to być jedynie formalna działalność – przeprowadzenie szkoleń, zakup ochrony itp. – bowiem ta jest określona w prawie. To należy się pracownikowi. Chodzi o coś więcej – mianowicie o pokazanie jego godności i zachęcenie do artykułowania problemów związanych z pracą, a także wskazanie, że to po prostu się opłaca.

W dniu zacnego jubileuszu życzę pracownikom służby BHP wszelkiej pomyślności i satysfakcji z wykonywanej pracy. Życzę, aby te postulaty zostały wdrożone w życie. Niech nam się to uda!

### **Prezes Zarządu Głównego Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP Marek Nościsz:**

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy ma już swoją 20-letnią historię, nierozdzielnie związaną z historią służby bhp w Polsce, która w tym roku obchodzi jubileusz 60-lecia jej powołania.

Polskie doświadczenia w zakresie tworzenia przepisów i służby bhp sięgają – jak wiadomo – okresu międzywojennego. Za zamknięcie fazy organizacji zakładowych służb bhp w Polsce należy jednak uznać Uchwałę nr 592 Prezydium Rządu PRL z dnia 1 sierpnia 1953 r. w sprawie zapewnienia postępu w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, która określiła listę obowiązków i uprawnień służby. Zawierała też szereg postanowień dotyczących jej organizacji na wszystkich szczeblach.

W kolejnych latach służba bhp funkcjonowała na podstawie aktów niższej rangi, nie mających umocowania ustawowego, zaś nowe regulacje prawne nie zawsze były dla niej korzystne. Zamiast wzmocnić – ograniczały pozycję służby BHP w zakładach i możliwości działania.

Wielu behapowców dostrzegało konieczność dalszych działań na rzecz poprawy warunków i bezpieczeństwa w zakładzie pracy. Co więcej – postulowali oni potrzebę utworzenia swojej organizacji, która byłaby platformą wymiany doświadczeń, a zarazem organizacją, która występowałaby w obronie interesów zawodowych służby bhp.

W tym miejscu chciałbym szczególnie podkreślić zasługi naszego kolegi Wacława Gudalewicza na rzecz integracji środowiska behapowskiego i powołania do życia stowarzyszenia, które mam zaszczyt dzisiaj reprezentować.

Kolega Wacław Gudalewicz, wówczas specjalista ds. BHP w Przedsiębiorstwie Spedycji Międzynarodowej „Hartwig” w Warszawie, konsekwentnie dążył do rejestracji Stowarzyszenia BHP, lecz jego wnioski systematycznie odrzucano. Nie zniechęcony, wykonał żmudną pracę polegającą na skompletowaniu dokumentów obrazujących pogarszający się stan bezpieczeństwa pracy i trudności w działalności służby BHP. Materiałem tym zainteresował Radę Ochrony Pracy.

Dopiero lata dziewięćdziesiąte ubiegłego wieku okazały się bardziej sprzyjające powoływaniu różnych organizacji społecznych. Wtedy też Wacław Gudalewicz wystosował list do Prezydenta RP, a także ministerstw, urzędów wojewódzkich, central związkowych, prosząc o wsparcie inicjatywy utworzenia stowarzyszenia. Ta oddolna inicjatywa społeczna wreszcie zyskała pełne zrozumienie i aprobatę.

Kolega Wacław Gudalewicz, jako inicjator grupy założycielskiej, zwrócił się z apelem do pracowników służby BHP o zgłaszanie woli przynależności do stowarzyszenia. Na apel odpowiedziało 120 behapowców.

9 października 1992 r. w siedzibie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie odbył się zjazd grupy założycielskiej.

7 stycznia 1993 r. uprawomocnił się wyrok Sądu Wojewódzkiego w Warszawie VII Wydziału Cywilnego i Rejestrowego o powołaniu Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy. Integracja służby bhp stała się faktem!

Pierwszy prezes pan Waław Gudalewicz przewodniczył Stowarzyszeniu przez dwa lata. Kolejny okres jego rozwoju nierozzerwalnie wiąże się z osobą pani Jadwigi Polaczek – naszej koleżanki, specjalisty ds. bhp w Telekomunikacji Polskiej, członka Rady Ochrony Pracy – która przez trzy kadencje w latach 1995–2007 sprawowała funkcję prezesa Stowarzyszenia.

Dziś Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby BHP, którego misją jest tworzenie organizacyjnych, prawnych i funkcjonalnych warunków dla integracji służby bezpieczeństwa i higieny pracy ma już 20 lat. Liczy blisko 2500 członków, zrzeszonych w 37 oddziałach terenowych.

Zmiany gospodarcze i polityczne, jakie dokonały się w ciągu ostatnich 20 lat, wymusiły także zmianę modelu służby BHP i jej roli, a także zwiększyły wymogi kwalifikacyjne wobec pracowników służby. Obecnie behapowiec – to często jednoosobowa firma, doradzająca i szkoląca w wielu zakładach. To specjalista o wysokim poziomie wiedzy i kwalifikacjach. Profesjonalista nieustannie doskonali swój warsztat zawodowy. Nie może on jednak pozostać sam w swojej działalności. Musi posiadać wsparcie organizacyjne. Takie wsparcie zapewnia mu Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby BHP.

Odczuwamy jednak potrzebę dalszej aktywizacji środowiska pracowników służby bezpieczeństwa i higieny pracy. Chcemy silnej organizacji na kształt korporacji zawodowej, zrzeszającej wszystkich pracowników służby BHP.

Podczas II Kongresu BHP w Warszawie w 2012 r. zastanawialiśmy się nad rolą Stowarzyszenia w integracji służby BHP.

Wiadomo, że na poziom kultury bezpieczeństwa i jej stan w zakładzie pracy wpływają zarówno czynniki technologiczne, jak organizacyjne i ludzkie. Te trzy czynniki nie tylko kształtują, ale i wymuszają podejmowanie odpowiednich działań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Jednak najpoważniejszym elementem tego złożonego układu jest czynnik ludzki. Dzięki efektywnej prewencji można w sposób trwały poprawić jakość życia zawodowego, mobilność i wydajność pracowników oraz zredukować koszty związane z wypadkami przy pracy.

Wiodącą rolę w tworzeniu kultury bezpieczeństwa w zakładzie pracy spełnia pracownik służby bhp poprzez wielopłaszczyznowe działanie. To ochrona pracowników przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy, ochrona poprzez monitorowanie stanu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz edukację związaną z bezpiecznym postępowaniem. Nasze działania nakierowane są także na zmianę podejścia do bezpieczeństwa związanego z tworzeniem kultury bezpieczeństwa zarówno wśród pracowników, jak i pracodawców.

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy dociera do znaczącej liczby pracowników służby bhp, nierzadko z krótkim stażem zawodowym, pozostawionym samym sobie w rozwiązywaniu problemów zawodowych. Pomagamy im w rozwoju zawodowym, aby dzięki swojemu profesjonalizmowi byli w pełni doceniani oraz mogli właściwie wykonywać swoją rolę.

Stowarzyszenie, oprócz działalności na rzecz służby BHP, realizuje misję społeczną związaną z popularyzacją problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy. Wypełnia ją, organizując ogólnopolskie i regionalne konferencje, seminaria i konkursy oraz podejmując różnorodne działania edukacyjne. Bierzymy udział w europejskiej i ogólnokrajowej kampanii na rzecz ograniczenia liczby wypadków przy pracy. Rozwijając nowe formy działalności, zaczęliśmy organizować konferencje na terenie wiodących zakładów pracy, pokazując na ich przykładzie tzw. „dobre praktyki bhp”, tj. zintegrowane działania, które można zastosować w celu poprawy stanu bezpieczeństwa w innych zakładach.

Stowarzyszenie ma wpisane w swoje zadania nie tylko działania edukacyjne dla środowiska pracowników służby bhp, ale również dla całego społeczeństwa. Szczególnie istotnym zadaniem jest współpraca z placówkami oświatowymi, szczególnie w aspekcie

popularyzacji szeroko rozumianego bezpieczeństwa poprzez patronat nad przedszkolami i szkołami w zakresie edukacji szkolnej i aktywizacji zawodowej.

Zgodnie z dążeniami Stowarzyszenia do utrzymania wysokiego poziomu szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz prowadzenia ich przez wyspecjalizowane ośrodki szkoleniowe, oprócz już istniejących ośrodków regionalnych, utworzyliśmy Centralny Ośrodek Szkoleniowy OSPSBHP w Kaliszu, świadczący usługi również w terenie. Ten ośrodek prowadzi także certyfikację kompetencji personelu. W związku z uzyskaniem przez COS statusu certyfikowanej jednostki szkoleniowej, planowane jest utworzenie na jego bazie szkoły wyższej pierwszego stopnia.

Nasze 20-letnie doświadczenie związane z działalnością na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa pracy wskazuje, że podejmowany przez nas dialog społeczny, na różnych szczeblach zarządzania, w istotny sposób rzutuje na skuteczność działań ukierunkowanych na ochronę pracy. Przykładem dobrego dialogu może być działalność edukacyjna Stowarzyszenia, opierająca się na naszych doświadczeniach praktycznych, ale też na wiedzy teoretycznej przekazywanej w ramach współpracy przez praktyków i naukowców. W naszych spotkaniach uczestniczą – na mocy podpisanych porozumień o współpracy – przedstawiciele Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego, Urzędu Dozoru Technicznego, inspektorzy Państwowej Inspekcji Pracy, reprezentanci administracji publicznej, związków zawodowych i wyższych uczelni technicznych. Przykładem połączenia głosów i punktów widzenia najważniejszych stron, które powinny być zaangażowane w zapewnienie bezpieczeństwa i zdrowia pracowników, są konferencje organizowane przez Stowarzyszenie w ramach Targów Bezpieczeństwa w Poznaniu i Katowicach.

Konferencje, warsztaty i seminaria, a także bezpośrednia wymiana opinii, wzbogacają warsztat zawodowy behapowców poprzez pokazanie, jak można wdrażać w życie przepisy i zasady bhp, tworząc i stosując dobre praktyki BHP. Równocześnie pozwalają dostrzec partnerom zajmującym się ochroną pracy, problemy nurtujące nasze środowisko zawodowe. Przykładem szerszej współpracy, a zarazem współzależności, są kontakty zawodowe z CIOP-PIB. Część zadań Instytut realizuje poprzez regionalne ośrodki szkoleniowe oraz forum liderów, rekrutujące się spośród pracowników służby BHP, którzy angażują się w realizację zadań zaprojektowanych przez CIOP-PIB w ramach kampanii na rzecz bezpieczeństwa.

Należy podkreślić rolę w tworzeniu kultury bezpieczeństwa, jaką mają do spełnienia w zakładzie, współpracujący ze służbą BHP przedstawiciele związków zawodowych. Jako przykład mogę wskazać kontakty Stowarzyszenia ze Związkiem Zawodowym „Budowlani”, które zaowocowały podpisanym porozumieniem. Wspólnie organizujemy konferencje poświęcone profilaktyce wypadkowej.

Kończąc, bardzo dziękuję wszystkim państwu za dotychczasową współpracę. Liczę na dalsze współdziałanie na rzecz podwyższania standardów bezpieczeństwa pracy.

### **Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Jan Guz:**

Nikt chyba lepiej nie zna trudnej działalności pracowników służby BHP niż przedstawiciele organizacji związkowych, z którymi behapowcy na co dzień współpracują w realizacji swoich zadań. Wiemy jak ciężka – często niewdzięczna – jest wasza praca. Dlatego z okazji jubileuszu w imieniu Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych i central związkowych pragnę przekazać wszystkim pracownikom służby BHP najserdeczniejsze, płynące z głębi serca, pozdrowienia i życzenia owocnej pracy. Życzę wielu sukcesów i satysfakcji z realizacji obowiązków. One są naprawdę bardzo trudne i ciężkie.

Pracownicy służby BHP – to dla związków zawodowych niezwykle ważna służba doradcza i kontrolna. Rocznie dochodzi do ok. 100 tys. wypadków przy pracy. To zbyt wiele! Pracownicy służby BHP są pierwsi na miejscach zdarzeń. Służą poradą pracownikom. Otaczają go troską, gdy zdarzy się coś niezwykłego. Należy też wspomnieć o ok. 400 wypadkach śmiertelnych. To tragedia dla rodzin. To właśnie pracownicy służby BHP, często jako pierwsi muszą stawiać czoła tym zdarzeniom, tłumaczyć i wyjaśniać. Pełnią rolę psychologów w tym procesie.

Niektóre siły społeczne w naszym kraju chciałyby wyeliminować bardzo ważnego partnera służby bhp, jakim jest społeczna inspekcja pracy. Wspólnie musimy zawołać – nie! Pracownik w procesie pracy jest bardzo często zagubiony, pozostawiony samemu sobie. Służba BHP we współpracy ze społeczną inspekcją pracy podejmuje jakże cenne i ważne zadania.

Wiemy – zarówno w ruchu zawodowym, jak i w Międzyzwiązkowym Komitecie Protestacyjno-Strajkowym – że wiele waszych postulatów nie zostało zrealizowanych. W listach, kierowanych do ruchu zawodowego wielokrotnie wyrażacie wiele trosk i obaw. Dlatego w najbliższych dniach – 11-14 września – będziemy także w waszym imieniu – myślę, że z waszym udziałem – upominać się o poprawę warunków pracy, o lepsze zabezpieczenie, o wspólne podejmowanie działań.

Koleżanki i koledzy, macie niezaprzeczalny dorobek wielu lat waszej pracy. Nie pozwólmy tego ani odebrać, ani przekreślić. Ruch zawodowy przekazuje wam serdeczne podziękowania. Ważne jest, żebyśmy ze sobą współpracowali i wspólnie podejmowali działania. Życzę wszystkim pracownikom służby BHP wytrwałości, dalszego profesjonalizmu, sukcesów, a także dobrych pracodawców, którzy będą rozumieli wasze bardzo istotne zadania. Podkreślamy to – jako ruch związkowy – także tu, na spotkaniach z parlamentarzystami. Myślę, że macie dobre otoczenie i możliwość dobrej współpracy. I tak jak inne stowarzyszenia i zawody macie przed sobą wspaniałą przyszłość. Serdecznie wam dziękuję za dotychczasową działalność.

### **Przewodniczący Związku Zawodowego „Budowlani” Zbigniew Janowski:**

Chciałbym serdecznie podziękować za zaproszenie na dzisiejsze jubileuszowe spotkanie. Związek Zawodowy „Budowlani” z dużym uznaniem odnosi się do działalności Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP, zarówno w obszarze integracji środowiska, poprawy bezpieczeństwa pracy, jak i w sferze edukacji i promocji. Członkowie Stowarzyszenia zajmują kluczowe miejsca w systemie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy w firmach.

Obszar działań Stowarzyszenia jest bardzo bliski Związkowi Zawodowemu „Budowlani”. Bezpieczeństwo pracy – to jedna z kluczowych sfer zainteresowania naszego związku, zwłaszcza, że liczba i skala zagrożeń dla życia i zdrowia pracowników budownictwa jest znacznie większa niż pracowników innych branż. Dlatego też wysoko cenimy fakt podpisania porozumienia o współpracy naszego związku ze Stowarzyszeniem. Wspominał o tym w swoim wystąpieniu pan prezes Marek Noćciusz. Od kilku lat staramy się wypełniać to porozumienie konkretnymi działaniami. Nasza współpraca ma także wymiar codzienny. To bieżące konsultacje, wymiana informacji, a także współpraca na forum Rady Ochrony Pracy oraz w radach ds. bezpieczeństwa pracy w budownictwie. Duże nadzieje wiążemy ze współdziałaniem w sferze edukacji dla bezpieczeństwa pracy. Wspólnie opracowujemy standardy w zakresie kształcenia zawodowego w obszarze bhp. Zabiegamy o wzajemne uznawanie w Europie kwalifikacji z zakresu szkolenia BHP.

Szanowni państwo, wyjątkowo trafnie wybraliście hasło dzisiejszej uroczystości. „Służba BHP w kreowaniu kultury bezpieczeństwa pracy” – to bardzo wrażliwy i ważny obszar działania. Ogromna liczba wypadków przy pracy i powstających zagrożeń wynika nie tyle z wad urządzeń technicznych i tzw. czynników obiektywnych, ile z zaniedbań, których źródłem jest niska kultura pracy i zarządzania oraz brak właściwego nadzoru. Tego nie można zmienić z dnia na dzień. Co więcej – zmiany w tej sferze są powolne, wymagają zaangażowanie nie tylko firm i odpowiedzialnych służb, ale także otoczenia gospodarki, partnerów społecznych i systemu edukacji. To zaangażowanie z kolei wymaga współdziałania i koordynacji nas wszystkich.

Stowarzyszenie jest aktywne w tej sferze, za co należą mu się szczególne podziękowania. W imieniu Związku Zawodowego „Budowlani” oraz własnym, życzę wszystkim członkom i współpracownikom Stowarzyszenia wszelkiej pomyślności, zdrowia, wielu sukcesów i satysfakcji z ich odpowiedzialnej i ważnej dla nas pracy. Jest mi niezmiernie miło poinformować, że za zasługi, o których wcześniej wspominałem, za dobrą i konstruktywną współpracę Zarząd Krajowy Związku Zawodowego „Budowlani” wyróżnił pana prezesa Marka Noćciusza Złotą Odznaką Ruchu Zawodowego „Budowlanych”.

Proszę pana prezesa o przyjęcie odznaki oraz listu skierowanego przez Zarząd Krajowy Związku Zawodowego „Budowlani” do wszystkich państwa. Niech ta odznaka będzie wyrazem podziękowania dla wszystkich pracowników służby BHP za działalność na rzecz bezpieczeństwa pracy.

**Przedstawicielka Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Marzena Flis:**

W spotkaniu miał uczestniczyć pan przewodniczący Piotr Duda, ale obowiązki uniemożliwiły mu przybycie na dzisiejszą uroczystość. Chciałabym bardzo serdecznie pogratulować Stowarzyszeniu 20 lat owocnego funkcjonowania. Życzę kolejnych lat dobrej i skutecznej działalności w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

**Wiceprezes Business Centre Club, zastępca przewodniczącej Rady Ochrony Pracy Zbigniew Żurek:**

Kiedy jest się kolejnym mówcą, to z jednej strony jest łatwiej mówić, a z drugiej – trudniej. Łatwiej – bo można recenzować poprzedników, ale nie będę tego czynił. Trudniej – bo trudno być oryginalnym. Poza tym, kiedy oczekuje się na zabranie głosu i patrzy na zegarek, to stara się w tym momencie szanować czas innych. Dlatego będę starał się mówić możliwie krótko.

Chciałbym zatem złożyć panu prezesowi i wszystkim państwu gratulacje z okazji obchodzonego dziś jubileuszu. Pracownicy służby BHP są widoczni. Tworzą wizerunek nowoczesnego behapowca.

Jesteśmy w Sejmie. Stąd nasuwa mi się porównanie państwa działania do dialogu społecznego. Chcę podkreślić, że myślę o dialogu społecznym, a nie o inicjatywach, które pewne kręgi podejmują w tym tygodniu. Moim zdaniem, nie można pochwalać działań kontestujących dialog w imię dialogu społecznego. To jest pewna schizofrenia.

Dlaczego państwa działalność i dialog społeczny są podobne? Dlatego, że – i tu kamyczek do ogródka moich kolegów pracodawców – państwo są pozornie uciążliwi na początku, ale jeżeli słucha się państwa rad, to później jest lepiej, łatwiej i bezpieczniej. Analogicznie z rządzącymi i rządzonymi. Dlatego warto prowadzić dialog społeczny, ale rozumiany w takim sensie, o którym wspomniałem wyżej.

Jeszcze raz serdecznie gratuluję. Kłaniam się państwu.

**P.o. głównego inspektora sanitarnego Marek Posobkiewicz:**

Kształtowanie kultury bezpieczeństwa w zakładzie pracy jest integralną częścią zarządzania firmą i elementem budowy jej wizerunku, wpływającego na ochronę życia i zdrowia pracowników. Aby jednak zaangażowanie w kwestie bezpieczeństwa i zdrowia miało miejsce należy poszerzać świadomość bezpieczeństwa i higieny pracy wśród pracujących, wdrażać konsekwentne i jasne standardy pracy, procedury i instrukcje oraz – co najważniejsze - edukować pracujących i monitorować środowisko pracy.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest jednym z partnerów procesu ochrony osób pracujących w Polsce. W ramach statutowych zadań sprawuje nadzór na higienicznymi warunkami pracy w zakładach. Jego celem jest zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych, a także chorób, których przebieg może być modyfikowany przez warunki pracy. Działalność kontrolna Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowana jest również na osiągnięcie pełnej zgodności warunków pracy, panujących w nadzorowanych podmiotach, z przepisami obowiązującego prawa.

Niewątpliwie najważniejszą rolę w zapobieganiu chorobom związanym ze środowiskiem pracy odgrywa pracodawca, który zgodnie z postanowieniami ustawy – Kodeks pracy ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy. Należy pamiętać, iż pracodawca podejmuje ostateczną decyzję w sprawie utrzymania należytego poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie po konsultacji z pracownikami lub ich przedstawicielami.

Kształtowanie właściwych postaw pracowniczych w dziedzinie bhp ma bardzo duże znaczenie w zakładach pracy, w których występują szczególne zagrożenia dla zdrowia i życia pracowników. Mają one wpływ nie tylko na wspomniane wcześniej efekty ekonomiczne, ale również społeczne.

Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni również rolę doradczą w zakresie wdrażania określonych standardów bezpieczeństwa w środowisku pracy. Jej działania służą nie



tylko ochronie zdrowia pracowników, ale niewątpliwie przyczyniają się do podnoszenia poziomu świadomości w zakresie zagrożeń w środowisku pracy oraz poszerzają wiedzę na temat sposobów skutecznej ochrony przed ich skutkami.

Rola doradcza i edukacyjna Państwowej Inspekcji Sanitarnej stanowi szczególny wymiar dla budowania współpracy na linii służba BHP – inspekcja sanitarna. To ma istotne znaczenie, zwłaszcza w sytuacji zmiany przepisów prawnych i pojawiania się nowych zagrożeń czynnikami szkodliwymi w środowisku pracy. Pracownicy inspekcji sanitarnej uczestniczą w różnych spotkaniach na poziomie wojewódzkim w ramach prowadzonych programów inicjowanych m.in. przez służbę medycyny pracy, służąc dużym wsparciem merytorycznym z zakresu profilaktyki chorób zawodowych.

Na kulturę bezpieczeństwa pracy składają się – oprócz działań technicznych i organizacyjnych – wszelkie działania związane z tworzeniem i stosowaniem procedur zarządzania bezpieczeństwem. W kształtowaniu bezpiecznych warunków pracy wymagane jest zaangażowanie wszystkich pracowników w sprawy bhp czy norm zachowań w zakresie bezpieczeństwa, ale przede wszystkim odpowiednia postawa kierownictwa i podległych mu służb BHP. Skuteczność działań profilaktycznych w dużej mierze zależy od solidnej współpracy wszystkich osób biorących udział w opiece profilaktycznej, czyli pracodawców, pracobiorców i służb medycyny pracy.

Duża dynamika zmian w przepisach prawa z dziedziny BHP obliguje do ciągłego monitorowania zmian legislacyjnych i stosowania ich w praktyce. Spełnienie powyższego powinno wpływać bezpośrednio na współpracę kierownictwa zakładów pracy, służb BHP i inspekcji sanitarnej, owocującą stałym podnoszeniem poziomu świadomości na temat zagrożeń występujących w środowisku pracy oraz poszerzeniem wiedzy na temat sposobów skutecznej ochrony przed ich skutkami, co w konsekwencji wpływa na kształtowanie kultury bezpieczeństwa pracy.

W dniu dzisiejszego święta chciałbym życzyć państwu dużo satysfakcji z pracy, a przede wszystkim, aby państwa działalność przynosiła jak najlepszy skutek, czyli zniwelowanie wypadków i chorób zawodowych.

#### **Wiceprezes Urzędu Dozoru Technicznego Przemysław Ligęza:**

Chciałbym pozdrowić w imieniu prezesa Urzędu Dozoru Technicznego oraz swoim własnym wszystkich uczestników dzisiejszej uroczystości.

Zacznę może nieco niestandardowo. Jakie byłoby skupienie, gdybyśmy mówili o różnych wypadkach, pokazywali zdjęcia ludzi podczas wypadków oraz skutków wypadków, co można oglądać np. przy okazji różnych zagranicznych misji wojskowych? Wszyscy byliby bardzo skupieni, bo słowa wsparlibyśmy obrazem. Dlaczego o tym mówię? Ponieważ nie rozmawiamy o ideologii czy aksjomatach. Mówimy o sprawach bliskich każdemu człowiekowi, bo dla nas człowiek jest najważniejszy. Te sprawy są blisko nas. Praca jest nam potrzebna, aby żyć i rozwijać się. Maksymalizacja zysków może czasem przysłonić tę perspektywę.

Urząd Dozoru Technicznego od kilkudziesięciu – nie chcę mówić od stu kilku – lat wspiera różne stowarzyszenia w działaniach na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy. Deklaruję nadal to wsparcie w różnych aspektach. Serdecznie dziękuję państwu za dotychczasową współpracę. Życzę wszystkiego najlepszego na następne 60 lat.

#### **Zastępca dyrektora Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu-Badawczego Wiktor Marek Zawieska:**

Wiele już dziś mówiono na temat prewencji wypadkowej. Chciałbym podzielić się z państwem kilkoma informacjami na niezwykle ważny dla nas temat. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby BHP w zasadzie od początku istnienia współpracuje z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy. Będę mówić również o naszej współpracy, jej wynikach i wyzwaniach, które niesie przyszłość. Stąd tytuł mojego referatu „Innowacje i ich rola w doskonaleniu prewencji wypadków przy pracy i chorób zawodowych”.

Na początek przedstawię tło – w jakim miejscu tej wspólnej działalności jesteśmy. Liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia wprawdzie zmalała, ale od 5 lat utrzymuje się na stałym poziomie. Na koniec 2012 r. szacowana jest na 400–600 tys. osób. Wśród czynników szkodliwych związanych ze środowiskiem pracy dominuje hałas.

Jego udział wynosi ponad 50%. Następnie pyły przemysłowe – nieco ponad 20% i mikroklimat gorący i zimny – 9,4%. Liczba wypadków przy pracy od kilku lat wynosi 90–100 tys. To oznacza, że w każdym tygodniu zdarza się w Polsce niemal 1700 wypadków przy pracy, w których ginie 7 osób.

Najliczniejszą grupę poszkodowanych w wypadkach przy pracy stanowią osoby w wieku 30-39 lat. Następnie osoby poniżej 19 lat i w wieku 20-29 lat. Ta druga grupa – to 24% poszkodowanych w wypadkach przy pracy w 2011 r. Natomiast wśród poszkodowanych w wypadkach przy pracy w Polsce w 2011 r. według stażu pracy dominują osoby, które pracują rok lub mniej. Następną grupę stanowią osoby, których staż pracy wynosi 16 lat i więcej.

Wśród przyczyn wypadków przy pracy w ubiegłym roku pierwsze miejsce zajmuje nieprawidłowe zachowanie się pracownika - zaskoczenie nagłą sytuacją, lekceważenie zagrożenia czy niedostateczna koncentracja.

Na slajdzie prezentowane są koszty wypadków przy pracy: koszty bezpośrednie ZUS (renty i odszkodowania) oraz koszty pośrednie (leczenie, rehabilitacja). Od kilku lat koszty utrzymują się na poziomie ok. 25 mld zł. To wymierne koszty ekonomiczne, oprócz kosztów ludzkich. Przeciętny koszt jednego wypadku ponoszony przez przedsiębiorstwa to 80 tys. zł – wypadek śmiertelny, 290 tys. zł – trwała niezdolność do pracy oraz 7 tys. zł - absencja do 14 dni.

Wydatki pracodawców związane z bezpieczeństwem i higieną pracy w 2008 r. wyniosły 1% w strukturze kosztów. Następny slajd przedstawia wydatki związane z BHP według działów gospodarki. W administracji wynoszą one 0,2% kosztów pracy, w przetwórstwie przemysłowym – 1,4%, w budownictwie – 1,6%, w górnictwie – 4%. To dane za 2008 r. Badania wykonywane są co 4 lata. Kolejne wyniki będą opublikowane w 2013 r.

Przedstawiłem skalę problemu, z którym muszą zmierzyć się partnerzy uczestniczący w systemie ochrony pracy. Pojawia się pytanie o najważniejsze zasady, które są zarazem zadaniem dla wszystkich partnerów, w szczególności służby BHP. Po pierwsze – zaangażowanie kadry w poprawę stanu bhp, po drugie – wykreowanie i realizacja skutecznej polityki ochrony pracy i odpowiednich procedur, po trzecie – aktywne programy oceny ryzyka jako podstawy profilaktyki prewencji, po czwarte – wyszkoleni i kompetentni pracownicy, po piątą – skuteczne środki kontroli ryzyka i po szóste – stałe monitorowanie i ocena.

Najważniejszym – a jednocześnie najtrudniejszym do opanowania – jest czynnik ludzki, czyli pracownik, którego kompetencje i zachowania składają się z jego zdolności, wiedzy, umiejętności i doświadczenia. Naprawdę realny wpływ mamy na jego wiedzę i umiejętności. Jest on realizowany poprzez nasze działania na rzecz wypracowania tych innowacji, które z jednej strony będą służyć zmianie świadomości, wzrostowi kultury bezpieczeństwa, a z drugiej - zapobieganiu zagrożeniom towarzyszącym postępowi technologicznemu. Na slajdzie przedstawione są rodzaje innowacji: innowacje organizacyjne, technologiczne, marketingowe i społeczne.

Całkowite wydatki na badania i rozwój są niestety nieadekwatne do potrzeb i oczekiwań. Polska zajmuje jedno z ostatnich miejsc, jeśli chodzi o nakłady. W 2011 r. na badania i rozwój wydatkowaliśmy 74 euro na jednego mieszkańca. Średnia w UE wynosi 510 euro. Źródłem innowacji są przede wszystkim uczelnie wyższe, inne przedsiębiorstwa, instytuty badawcze, ale także firmy doradcze i indywidualni wynalazcy. Firmy doradcze prowadzą działalność paralelną do służby BHP. Chciałbym zwrócić uwagę na kategorię „inne przedsiębiorstwa”. To przede wszystkim upowszechnianie dobrych praktyk, które są istotnym czynnikiem wpływającym na skuteczność działań prewencyjnych. W tym obszarze mieści się również działalność służby BHP.

Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy jest głównym wykonawcą i koordynatorem programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”. Realizujemy ten program we współpracy z ministrem nauki i szkolnictwa wyższego oraz z – obecnie 17 – partnerami zewnętrznymi. Chciałbym podkreślić bardzo duży wkład praktyków, w tym służb BHP, w prowadzone przez nas badania. Wśród produktów programu należy wymienić innowacyjne rozwiązania techniczne i organizacyjne, stanowiska i procedury badawcze, projekty norm, propozycje zmian legislacyjnych, propozycje normatywów higienicznych, zalecenia, wytyczne i działania upowszechniające –

materiały informacyjne, szkoleniowe, konferencje, seminaria, warsztaty, targi, kampanie informacyjne.

Na slajdzie przedstawione są rozwiązania techniczne: środki ochrony indywidualnej – nauszники przeciwhałasowe, kompozycja antypirenowa zmniejszająca palność tworzyw sztucznych, dalej – rozwiązania technologiczne: system zdalnego nadzoru prawidłowego użytkownika środków ochrony indywidualnej. Następnie – poradniki. I kolejne rozwiązania techniczne związane z procesami spawania, a także różnego rodzaju innowacyjne stanowiska badawcze – stanowisko do badania skuteczności działania wyciągów laboratoryjnych.

Na kolejnym slajdzie przedstawiono narzędzie komputerowe do interaktywnego odwzorowywania zagrożeń mechanicznych oraz procesów pracy, umożliwiające najlepsze sposoby szkolenia. Następny slajd prezentuje aktywne układy chłodzące do pracy w gorącym środowisku oraz wykorzystanie systemu rzeczywistości wzbogaconej. Dalej – wzbogacanie bazy normatywów higienicznych o kolejne wartości NDS, wprowadzenie ich do wykazu NDS i wykorzystanie technik rzeczywistości wirtualnej do szkolenia górników w zakresie postępowania w czasie prac szczególnie niebezpiecznych.

Na portalu internetowym CIOP umieszczone są serwisy dotyczące: poważnych awarii przemysłowych, problematyki mikroprzedsiębiorstw, prawa, narzędzi komputerowych oraz informacyjnych kampanii społecznych. Kampanie społeczne są forum szerokiej współpracy ze służbami BHP i innymi partnerami.

Edukacja w dziedzinie bhp prowadzona przez Instytut obejmuje m.in. upowszechnianie materiałów szkoleniowych w technologii *e-learning*, materiałów edukacyjnych „Bezpieczeństwo i ochrona człowieka w środowisku pracy” i materiałów edukacyjnych dla uczelni wyższych „Nauka o pracy – bezpieczeństwo, higiena, ergonomia”.

Na slajdzie przedstawiono, realizowane informacyjne kampanie społeczne: „Bezpieczne miejsce pracy” (2011 r.), „Prewencja wypadkowa” (2012 r.), „Zdrowa i bezpieczna praca w szkole” (2013 r.), „Przez innowacje do bezpieczeństwa” (2013 r.) Celem ostatniej – bardzo ważnej – kampanii jest podnoszenie poziomu wiedzy na temat innowacyjnych produktów i metod oraz podnoszenie świadomości pracodawców i pracowników w zakresie BHP. Ten cel wydaje się oczywisty, ale nie ulega wątpliwości, że od wielu lat nie możemy poradzić sobie z tym problemem.

Na slajdzie zaprezentowano przykłady innowacji realizowanych w ramach kampanii: nowe lub znacząco ulepszone metody produkcji i świadczenia usług, zmiany w zakresie procedur i technik organizacji pracy, nowe lub istotnie ulepszone techniki, urządzenia i oprogramowanie w działalności pomocniczej.

W latach 2011–2013 Instytut zorganizował ponad 200 konferencji, seminariów, warsztatów i kampanii informacyjnych.

Działania innowacyjne muszą być prowadzone przez wszystkich zaangażowanych w system ochrony pracy – pracowników, pracodawców instytucje nadzoru, jednostki naukowe, pracowników służby BHP, społecznych inspektorów pracy, racjonalizatorów, wynalazców.

Jakie są korzyści z właściwego poziomu BHP w przedsiębiorstwie? W odniesieniu do pracodawcy, to m.in. zwiększona wydajność i rentowność. W przypadku pracownika – to zmniejszenie liczby wypadków przy pracy i chorób zawodowych, poprawa kondycji psychofizycznej, wzrost zaufania do pracodawcy i współpracowników. Następuje wtedy generalna poprawa wizerunku firmy.

Chciałbym teraz omówić kwestię wdrażania innowacji. Pan prezes Nościusz wspominał o Sieci Ekspertów ds. BHP i Forum Liderów Bezpiecznej Pracy. Sieć liczy 50 ekspertów notyfikowanych przez CIOP-PIB. Działalność obejmuje szkolenia, warsztaty podnoszące kompetencje oraz opracowywanie materiałów i narzędzi. Te działania adresowane są szczególnie do małych i średnich przedsiębiorstw.

Forum Liderów Bezpiecznej Pracy liczy ponad 110 członków. Organizuje konferencje, warsztaty, wizyty studyjne, ale przede wszystkim – co pragnę podkreślić – zajmuje się upowszechnianiem dobrych praktyk. Forum Liderów Bezpiecznej Pracy współpracuje z przy opracowywaniu i wdrażaniu innowacji.

Szacuje się, że w wyniku realizacji programu wieloletniego w latach 2008–2012 poprawiono warunki pracy ponad 1 mln osób. Oznacza to, że stosowanie innowacyjnych rozwiązań staje się niezbędne. Niezbędne są dalsze radykalne zmiany świadomości o potrzebie wykorzystywania innowacji do poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy. Zmiana podejścia do problematyki powinna dotyczyć zarówno pracodawców i pracowników, jak również innych podmiotów kształtujących warunki pracy.

Rola służby BHP w tym zakresie jest nie do przecenienia. Jest ona ogniwem spinającym zachowanie pracodawców i pracowników. Ma istotny i bezpośredni wpływ na zakres i skuteczność działań prewencyjnych, czyli na zdrowie i życie pracowników oraz rozwój firmy, w tym także w sferze ekonomicznej. Służba BHP jest aktywnym partnerem w tworzeniu i upowszechnianiu rozwiązań innowacyjnych służących prowadzeniu prewencji.

Wspomniałem o porozumieniu o współpracy między Instytutem a Stowarzyszeniem. Serdecznie dziękuję państwu za te lata, które minęły i za wszystko, co udało nam się razem zrobić. Wierzę, że kolejne lata będą równie dobre albo lepsze. Chciałbym życzyć państwu satysfakcji w pracy i pomyślności w życiu osobistym.

### **Członek prezydium Forum Związków Zawodowych Dariusz Trzcionka:**

Dzisiejsze święto jest świętem ludzi zrzeszonych w Ogólnopolskim Stowarzyszeniu Pracowników Służby BHP. W imieniu Forum Związków Zawodowych chciałbym złożyć serdeczne życzenia z okazji jubileuszu 20-lecia Stowarzyszenia.

Nie sposób przecenić działalności służby BHP na rzecz poprawy warunków pracy w zakładach oraz wsparcia, jakiego udzielają pracownikom. Jubileusz 20-lecia powołania Stowarzyszenia, to niezwykle i doniosłe wydarzenie, to wielkie święto tych, którzy w swojej działalności zawsze kierują się najszczytniejszą ideą służby dla pracowników.

Zyczę wielu kolejnych jubileuszy i sukcesów. Zyczę wszystkim członkom Stowarzyszenia oraz osobom zaangażowanym w jego utworzenie, dalszych owocnych lat współpracy. W imieniu Forum Związków Zawodowych chcielibyśmy przekazać na ręce pana prezesa okolicznościową pamiątkę dla członków Stowarzyszenia.

### **Wiceprezes Zarządu Głównego Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy Piotr Pietras:**

Dziękuję naszym gościom za zabranie głosu. Szanowni państwo, teraz nastąpi uroczyste wręczenie Honorowej Odznaki za Zasługi Dla Ochrony Pracy przyznanej przez głównego inspektora pracy.

Proszę o wystąpienie panią Jolantę Olejko, pana Ryszarda Frelicha oraz pana Stanisława Kasicę.

Proszę panią minister Iwonę Hickiewicz – głównego inspektora pracy, o wręczenie odznaczeń.

Minister pracy i polityki społecznej wyróżnił Dyplomem Uznania 30 osób spośród członków naszego stowarzyszenia. Dyplom otrzymują: Krzysztof Babka, Liliana Borkowska, Barbara Brogowska, Eugeniusz Brzezowski, Eugeniusz Buczkowski, Jerzy Gołda, Tomasz Hetke, Małgorzata Hoska, Zbigniew Iskra, Barbara Jabłońska, Piotr Janczewski, Elżbieta Kacperek, Andrzej Karykowski, Andrzej Krużyński, Stanisław Kwaśny, Czesław Madej, Krystyna Małecka, Janusz Paździor, Jadwiga Piotrowska, Ryszard Pierożyński, Wiesław Pułczyński, Jan Siek, Roman Skopczyński, Stanisław Starzyński, Zbigniew Szkurłat, Ryszard Tafil, Małgorzata Walczak, Danuta Włodarczak, Ryszard Wolnik i Józef Wójcik.

Proszę pana ministra Radosława Mleczo – podsekretarza stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, o wręczenie Dyplomów Uznania.

Z okazji 20-lecia Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP Zarząd Główny ustanowił okolicznościową statuetkę. Statuetki te będą wręczone instytucjom, z którymi OSPS BHP współpracuje w zakresie propagowania bezpieczeństwa pracy w zakładach. Zapraszam podsekretarza stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, pana ministra Radosława Mleczo, panią poseł Izabelę Katarzynę Mrzygłocką – przewodniczącą Rady Ochrony Pracy, panią prof. Danutę Koradecką – dyrektor Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego, panią minister Iwonę Hickiewicz – głównego inspektora pracy, pana Przemysława Ligenę – wiceprezesa

Urzędu Dozoru Technicznego i panią Martę Bil-Witkowską – z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Proszę prezesa Zarządu Głównego, pana Marka Nościusza oraz wiceprezesa pana Andrzeja Nowaka, o wręczenie statuetek.

Spośród członków Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników służby BHP Dypl mem Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP za szczególną działalność społeczną w dziedzinie kształtowania bezpiecznych i higienicznych warunków pracy wyróżnieni zostają: Maja Adamczyk, Antoni Niemiec, Maryla Bach, Halina Baranowska, Michał Barwinek, Waldemar Bielak, Michał Bilaszewski, Elżbieta Bożejewicz, Joanna Braun-Bocianowska, Andrzej Brygoła, Stanisław Ciołek, Łucja Czempińska, Waldemar Dudek, Jarosław Filipczak, Zofia Formella, Waław Gudalewicz, Antoni Gwóźdz, Bogdan Hereć, Zygmunt Jeliński, Piotr Kaczmarek, Henryk Karczowski, Robert Kargol, Jerzy Kociński, Andrzej Kowalski, Elżbieta Koziarska-Puzyńska, Jarosław Lenkiewicz, Artur Lipowicz, Artur Łęgowik, Barbara Łosek, Ryszard Łubniewski, Jarosław Łucka, Małgorzata Macuga, Lidia Matusik, Paweł Miniuk, Mirosław Mitura, Eugeniusz Moryl, Przemysław Musiałowicz, Józef Nawara, Katarzyna Niwińska, Andrzej Nowak, Maria Nowak, Dariusz Okraska, Mirosław Ossowski, Janusz Ożarków, Piotr Pająk, Paulina Pasturczak, Piotr Pietras, Tadeusz Potasiński, Henryk Prałat, Dorota Rajkiewicz, Katarzyna Rojek, Ewa Selewesiuk, Andrzej Sękowski, Grzegorz Skowron, Michał Sokołowski, Stanisław Stadler, Zbigniew Strączek, Grzegorz Szałas, Mariola Śrubarczyk, Tomasz Tandek, Urszula Tomaska, Romuald Ulas, Waldemar Walkiewicz, Roman Wika, Karol Wiklak, Józef Witczak, Ryszard Wolnik, Barbara Worotnicka, Krzysztof Wrzosek, Andrzej Złotowski, Halina Zbikowska i Feliks Żogała.

Proszę przewodniczącą Rady Ochrony Pracy, panią poseł Izabelę Katarzynę Mrzygłocką, o wręczenie dyplomów.

### **Prezes Zarządu Głównego Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy Marek Nościusz:**

Proszę o wystąpienie panią Jadwigę Polaczek i pana Waław Gudalewicza.

*(Prezes Nościusz wręcza pani Polaczek i panu Gudalewiczowi okolicznościowe statuetki i bukiety kwiatów)*

### **Wiceprezes Zarządu Głównego Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy Piotr Pietras:**

Zapraszam pana Zbigniewa Janowskiego – przewodniczącego Związku Zawodowego „Budowlani”, panią Marzenę Flis – reprezentującą Komisję Krajową NSZZ „Solidarność” oraz panią Renatę Górna – radcę OPZZ ds. ochrony zdrowia, ochrony pracy i osób niepełnoprawnych.

Proszę pana Marka Nościusza – prezesa OSPS BHP, o wręczenie pamiątkowych statuetek.

W dniu dzisiejszym miało nastąpić uroczyste wręczenie państwowych odznaczeń wyróżniającym się członkom Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP. Wnioskodawcami dla odznaczonych osób były zarządy oddziałów naszego stowarzyszenia. Z przyczyn proceduralnych odznaczenia nie dotarły jeszcze do nas z Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Z uwagi jednak na doniosłość dzisiejszej uroczystości pozwolę sobie odczytać nazwiska osób przewidzianych do odznaczenia. Uroczystego wręczenia odznaczeń dokona w najbliższym czasie wojewoda mazowiecki.

Złotym Krzyżem Zasługi zostali odznaczeni: Waław Gudalewicz, Henryk Karczowski, Stanisław Stadler i Józef Witczak.

Srebrnym Krzyżem Zasługi zostali odznaczeni: Elżbieta Bożejewicz, Andrzej Brygoła, Waldemar Dudek, Ryszard Łubniewski i Feliks Żogała.

Brazowym Krzyżem zasługi zostali odznaczeni: Waldemar Bielak, Antoni Gwóźdz, Piotr Kaczmarek, Jerzy Kociński, Jarosław Łucka, Paweł Miniuk, Mirosław Mitura, Przemysław Musiałowicz, Michał Sokołowski i Waldemar Walkiewicz.

Złoty Medal za długoletnią pracę otrzymują: Eugeniusz Moryl, Józef Nawara, Barbara Worotnicka i Andrzej Złotowski. Przyznano także Medal za długoletnią pracę Zygmuntovi Jelińskiemu.

Chciałbym teraz poprosić przedstawicieli istniejących od 20 lat oddziałów po pamiątkowe statuetki, które wręczy prezes Stowarzyszenia, pan Marek Nościsz. Zapraszam przedstawicieli oddziałów: Bydgoszcz, Gdańsk, Kalisz, Katowice, Końskie, Kraków, Lublin, Radom, Szczecin i Tarnów.

Szanowni państwo, dzisiejsze uroczystości dobiegają końca. W imieniu organizatorów składamy serdeczne podziękowania przewodniczącej Rady Ochrony Pracy, pani poseł Izabeli Katarzynie Mrzygłockiej, za objęcie patronatem tej, jakże ważnej dla nas uroczystości. Bardzo gorąco dziękuję wszystkim państwu za przyjęcie naszego zaproszenia i uczestniczenie w tej uroczystości.

Bardzo proszę państwa o powstanie. Sztandar Ogólnopolskiego Stowarzyszenia pracowników Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy – wyprowadzić!

Chciałbym jeszcze raz serdecznie pogratulować osobom wyróżnionym. Dziękuję bardzo. Do widzenia.